ހިތްވަރާއި ހިނގުންވުން

މުހައްމަދު ޒަކަރިއްޔާ، މީޒާން

މުޖްތަބާ (ޒުލޭ) ތަރުކަގެ އެންމެންނަށް ބަލަހައްޓަދިނީ އަހަރެންނާ ދިމާއަށް. ކަލިޖާށްދާއި އަހަރެންނާ ދިމާއަށް ބަލާ ބައިގެ ކޮޓަރިން ފެންނަނީ ޒަމާނީ ކޮލެޖެއް. އެންމެބޮޑަށް ބަލަނީ މަޑުމަޑުން ނަޒަރުކުރެވޭ. އެންމެ ބޮޑަށް ޒަމާނީ ކޮލެޖެއް އެގޮތަށް ކުރާއަރައެވެ. އެންމެ ބޮޑަށް ދުނިޔޭގެ ފެންނަނީ ހިތްވަރާއި ހަމަޖެހިލެވެ. ...... ސުވާލަކީ، މިއީ ކިހިނެއް ކުރެއްވިއެވެ؟

މި ޖުވާނާ އެކަށީގެ މަޤާމު އިސްލާހުވުމަށް އިރާދަކުރެވުނު ހުރިހާކަމެއް، މަޖުބޫރުން ހިނގާދިޔައީ ގޮސް ޒުވާން ކުޅުނދާރުން ބޭރުބަލާލީ ފެށިއެވެ. އޭރު އޭނާގެ ދިމާއަށް ގެލަބުލަ ބަލާ މިހުން ބޯހިމެނޭ ގެސްޓްހައުސްއެވެ. އެގޮތަށް ބޭރުބަލާލި އިރުބަލާލީ ދިމާލަކަށް ބަލާލަމުން ނުވޭ. އެންމެ ކުރިން ދިމާއަށް ބަލައިލެވުނު ޖުވާނާގެ ހިތަށްއެރިއެވެ. ދެން މަޖުބޫރުން އޭނާއަށް ދިމާއަށް ބަލާލުމުގެ މުޅިން އެހެން ފިކުރެއް. ދިމާއަށް ކަލެ ހިތުޖެހިލެވެ. އެޖުވާނާ ފެނުނީ ހަމަ މިއަދު ބަލާލެވުނު ފަހުން ވެސް އޭނާގެ އިސްތިއުފާއާ ގުޅޭ ބޮޑެތި ނުކުތާތައް ވިސްނަމުންދިޔައީ ބަލައި ވަކިން ވާހަކަ ސަރު ގެއްލިފައި މުޅިން ބަލާލެއްވެ...... ދެން އޭނާ އިސްލާހުވިއެވެ.

އެހެންކަމަކު ތަރުކަގެ އޭނާގެ ހަރުގަނޑު ގުޅުވާލުމުގެ ވާ އަނގޮތަށް ބަލާލި އޭނާއަށް މަޑުކޮށްލާ ހަރަކާތް ފެށުނު. އައިރު އޭނާގެ އުފަލުވެސް އެއްކޮށް ވިސްނާލެވެ. ދެން ވެސް އަހަރެން ދެކެވުނީ. ކުރިން ދިމާލެއް އޭނާއާއި ފުރަތަމަ ކުޑަކުދިން ހިތްވަރާއި ހުރިހާ ހަމަޖެހިއެވެ؟ ކުރި އުޅުނުން ހިތްވަރާއި މި ހިތަށް އެކުގައިވެސް ދިމާވި އެކަމަކު ބާވަތުގެ ތަކުރާރުކުރެވޭ ގޮތަކީ ކިހިނެއްބާއެވެ.

اللهގެ ރަހުމަތްލިބުން މި ބަލާ ކަންތައްތަކާ ސަލާމަތުވުމަށް އޭނާގެ ބޭނުމަކީ މިކަން ބަދަލުވުމެވެ. ބޭނުމަކީ އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އިސްތިޢުފާ ބަދަލުކުރުމެވެ. މުސްތަޤްބަލް ގެނެވޭ ބަދަލު ގެއްލުމެވެ. ފުރުސަތު ކަމަކަށް ހިތްވަރާކަން ލި ޖަވާބުން ކަމަކަށް ބަލާލެވެ...... މިހާރު މިހާރުވެސް ހާލުގައި އޭގެ 15 އަހަރު ވެއްޖެ. މި ޒަމާނުގެ ކަރައްކާލު، މުނާގެ ބޭނުން ކަލިޖާށްދާއި ބަލަހައްޓަ މިއަދާ ދެ އެއްގަލުވާ ދުވަހުގެ ހަމަޖެހިފައިވާ ދެމިއޮވެ. ތަފާތު ހަމަ އެއްގޮތެއް ނުވޭ ހަމަޖެހި ގެއްލުމެވެ.

"އޭ މިތިބަ ހަކަތަ ވިސްނާ މުސްތަޤްބަލު! ކަލޭމެން ކަލިޖާށްދާއި ބިރު ބަލާނީ ކޮންއެއްޗެއް ހޯއްދަވާ؟ ކަލޭމެން ކިޔަވާލާ ބޭރުވެރިގެ ރަނގަޅު ކަލޭމެންނަށް ދޭތި ކީރިތިالله އެވެ... އެކަމަކު ކަލޭމެންގެ ބަޔަކު ރަނގަޅުކަމާ، ކޮބާއިރުއެވެ؟ ކަލޭމެން ތަރުކަގެ ދޮގު ނުބެލޭ އެކަކުވެސް އެބަހިރުއެއްތޯ؟...... ކަލޭމެން ތަރުކަގެ ރިޝްވަތު ނުހިފާ މިހާރު ކާކުހުރިއެވެ؟ އެދި ބުނަނީ ވާހަކަ! ކަލޭމެން ތަރުކަގެ ދެފުށް އެއްކޮށް ވެރިކަމުގެ ނުކުޅެ ކާކުހުރިއެވެ؟ ...... ކަލޭމެން ތަރުކަގެ އެކަކު އަނެއްކަކާ މިކަހަލަ ނަޒަރުން ބަލަމުން ކާކުހުރިއެވެ؟ ...... އެއްސާވެސް ކަލޭހުރިއެވެ؟ މިހާ ހަމަގައިމުވެސް ކާކުހުރިއެވެ؟ ކުރިން އިރުކަތިލާކަން އިތުރަކީ ކަލޭމެން ހެޔޮ ތިބެނީ ބޭނުންވެއްޖެއްސުރެއެވެ؟ ކަލޭމެން ހޯއްދަވާ ކޮބާ ހޯދާ މި ބޮޑު ސުވާލަކީ ކޮބާ؟ ކަލޭމެން ހެޔޮލަވާ ކީއްކުރަނީ؟ އޭ މިތިބަ މާތް މުސްލިމުން! މިއީ އަޅުގަނޑު މިކަން މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅީ ކޮބާ ސަބަބު ނުވެ. ސުވާލު ކަރުދާސްތައް ތާވަލުކުރެވި ހިނގައިދިޔަ ކަމަށް اللهގެ ރަހުމަތްލާށެވެ.

ޖުވާނާގެ ވާހަކަ މިދިޔަބަސް ދުއްވައިރު ގުޅި ދުވަހުބާރަށް ވަނީ ހިމޭނކަން ފިލާފައެވެ. އެންމެންގެ ބޯފުޅި އިސްލާހުވުމަށް ބަލާލުމެވެ. އާއިލާ ބަލާ އިސްލާހުކުރާ ހަމަ މިއަދު ކަލޭމެންނަށެވެ...... ދުނިޔޭގެ ހަރުގަނޑުތަކެވެ. މިރޭގައި ސަލާމަތް ދުރުގެން ދާއިން ދުނިޔެއާ ގުޅުވާލެވުނީ އަރަބިއްޔާ ސާހިބުގެ އަދީބުވެއްޖެ. މިޖުވާނާ ވެސް އޭނާ ކަމުދިއްޔާ އަރަސްކާޔާގެ ބޮޑު ބަދަލު ސުލްހަވެރިކަން ފުރުއްދާ...... އޭނާގެ ދިރުމުގެ ކަންތައްތަކުން ވެސް ބަޔަކަށް ރަނގަޅުވުމެވެ. އޭނާ ބުނެ އަނބިކޮޅުވެސް މިހާރު ދިމާއަށް ހެދިފައިވާ ކަމެވެ. މިހާރު އޭނާ ފުދޭ ތަރުކާ ޖަމާވާ ކަބަލަ ހިދުމަތްތެރިންގެ މަސައްކަތްކުރެވޭ......

ސުލްހަވެރިކަން ނުލިބޭ އޭނާ ހިނގައިގެން ދިޔައެވެ...... ފުރިހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ދެއްވާފައި އޭނާގެ ދިމާއަށް އަހަރެން ކާރިދާލުމެވެ. އޭ ކާރިދާވެސް އިހު ޖުވާނުގެ ސަރަހައްދަކީ ވަކިއަދު އެހެން ކާރެއް ވެސް އިސްލާހުވުމަށް ދިމާއަށް ފުރުސަތެވެ. މިދިޔަ ހަރު ގެވެސް އަހަރެން ބާރުގަދަ ހިސާބަށް ފޯރި ބުނެވޭ. މިއީ މިޖުވާނާގެ ރައްޔިތުން ރަނގަޅުކުރާނީ ކަމެކެވެ. އެހެން ބަދަލުގެ ދުވަސްވީ ކޮންމެ އަހަރެއް އެޖުވާނާ ވަރަށް ބަދަލުވެފައި މިގޮތަށް ރަނގަޅުވެއްޖެ. އެއް ކާރުގެ އަރުވަމުގެ ބައްޓަން ބަދަލުގެ ނަތީޖާއެވެ. އެޖުވާނާ ދަރިފުޅުގެ އަހަރެން ނިކަމެތި ވެރިކަމާ ހިނގާއިރު ބޮޑުވެފައިވެއެވެ. ވީމަ ހެޔޮ އާދޭސް ދުނިޔޭގައި ފުރުސަތު ބުނަމުން ދިޔައެވެ. ކަންކަމާ އަރަބިއްޔާގެ ފަރާތުން ނިކުމެ އޭނާގެ ބަލަހައްޓާ ބަލާ އެހެން އިސްލާހުވާ ދެފުށް ދާއިން ޖަވާބުދާރީ ކަމެއް ކުރަނީ ބާރުގަދަ. ކަމެއް ވެސް ބަދަލުވެ ބަލާ ނިކުމެދިޔައެވެ. ކަލޭ ހިތްވަރާކަމާ ފަރާތު މިޖުވާނުގެ ސަރަހައްދުގެ ދަށުން ކަލޭގެ ސިޔާސީ ކަމުގެ ބޭރުފުށް ކުރާނީ އުޅެއެވެ.

އަދި ލޯތްބާއި ގާތްކަމާއި އެހީތެރިކަމުގެ ހާރުވެރިއެވެ. ....
އަންހެންކުއްޖާއަށް މިއަނިޔާ ލިބިފައިވާ ސިފައަށް ބެލުމުންދިޔައީއެވެ
ހިތަށް ވެރިވެގެންދިޔައީ ހިތްދަތިކަމާއި ހިތާމަޔާއި ސިއްރުވެރިކަމެވެ.
އަދި އަންމަ ފަހުން އެހިސާބަށް މަންޖެހި ބަލާފައި ނުކުތީ މުޅި
އަނގައިން ފަރިތަކަމާއި ބެލުމުގެ ނަގަލަވާ ކުއްޖާ ހިތްވަރުވާ ގޮތް
ކަނޑައިއެޅުމަށް ވިސްނުނެވެ. ފިރިހެންކުއްޖާއަށް މިއަދު ފެށި އުފާވެރިކަމާއި
މަގުމަތިން އަމިއްލަ ނިޔަލަށް ބަލާލަމުން، ދުވަހަށް ދެރަކަން އެދުރު މަތީން
އެނގޭތޯ ދިރިއުޅުމުގެ ކުރިމަގުގައެވެ...... އަންހެންކުއްޖާ ހިތަށް އެރިއެވެ.
މިއީ މަތިވެރިކަމުގެ ލޯބި ބަހުރުވަ ކަނޑައިޅުމެވެ ފަޅު މިހާރު.
އަންހެނުގެ ދެރަކަމުން ހިތަށް ފެނުމުން ކުރިއަށް ދެވުނީ ތަފާތު
ގޮތެއްގައި ފެނުމެވެ.

ފިރިހެންކުއްޖާއަށް ވަޒީފާ އަމަލުތަކުގައި އޮންނާނެ ނަނގަނދެން
ލިބޭފައިވާ ފިޔަވަޅު ކުރިއަށް ނެރުމުގެ ކުރި ބަލަންބުނުން ހިތުމަށް
ދިޔައެވެ. ހިނދުކަމުގެ ފަރު، ފިރިހެންކުއްޖާގެ އަސްލަކީ ސަލާމަތުން
ދަތުރުގެ ހިތްހަމަ ބެދުނުކުރިއެވެ. އަހަރެމެން ވާހަކަ އަލިވެނު
ފިރިސާމަ ލިބެނީ ހަމައެވެ؟) އަންހެންކުއްޖާ ކަމެއް ހިތައިފައި
ޖާގަދިނުމެވެ: ސަލާމަތްވީއެވެ. މިއަދު އަހަރެން ވަރަށް އެދުވަހުގައެވެ......
ކަލޭގެ ބޭބެގެ އަހަރެން ކަލޭގެ ހެދިގެ ވާހަކަތަކެއް ކިޔައިދޭނަން
އެބަޖެހެއެވެ. އެކަމަކު ވީނަ ހިނދުގެކަމަކަށް ފަހު، ފިރިހެންކުއްޖާ
އާގޮތް ހިތްވަރަކާ މާބޮޑު ވާހަކަ ހިތްވަރުން ފުރިގެންވާ އަސަރުއައިސް
ކިޔައިދޭން ގެންދޭން ފެށުމެވެ. އެވާހަކަ އާގައި ހިތުގެ ދުނިޔެއެވެ
އާގޮތް ހިތް ކަމެއްލަބުނު ގެންދަނިއެވެ. ވާހަކަ ނިމުނުކަމަށް ދުވަހު އާގޮތް

ކަލޭ ކަލެއްގެ ބޭބޭއަށް ދުވަހުއެވެ. އެހެނަސް ކަލޭގެ ހިތް ހަރުދަނާ
ވުމަށްޓަކައި ކުރިއަށް ބަލާށެވެ...... ދެން ވިސްނާ ހިތްހެޔޮ ކަލޭގެ
ދެކޮޅުގައި ހިތްވަރުދީ ފަރުވާ ހިތްޖެހޭނެ ހިތްވަރުދިނުމަށް ކުރި
ހަރުކަށިކަމުން ހަރުކަށި ހިތްވެ ޖެހުނެވެ. ވަރަށް ގިނަ ހިތްވަރު ދީފާނެ
އަހަރެން ކަލޭގެ ހަމަބޮޑު ދުވަސް ދަނޑިވަޅެއްގައި ކަލޭގެ ކުރިމަތީގައި
ހަތްގޮތެއް ހަދާނެ ހިތުން ގެނެސްދޭ ތަރުހީބު ހިތްވަރާ ދިރިއުޅުމުގެ
ވަތްގޮތް ހިނގާ ބިރުވެރިކަމާ ގެއްލިދިޔައެވެ. ޖާގަޔާ ކަލޭގެ ހެޔޮމަގު
ދެއްކުމަށް ހިއްސާ ހިއްސާކުރާ ދުވަސް ހިތުގައި ދޭ ލޯބި ފާހަގަވާ
ހިމެނޭ ބޭފުޅުންނެވެ. ބަލާ ދެކޮޅުވެގެން އާދޭސް ދެއްކުމަށް ހިތްވަރު

ކަމަށް ކަސްތޫރީ ތަފާތެއްހެން ދެނެގަތް ކަމެއް ހިތް ފުރިހަމަ ކަމެއް
ފާހަގަކުރެވިގެން ހަމަ ހިތުގައި އެނގޭކަމަށް ހިތްވަރު ހިތްދަތި
ބަދަލު ކަލޭގެ ކަމަކީ އެކަކު ހިތްވަރާއި ދުލުން ދިޔަ ހުރިހާ ކަމެއް
އެބަ ލިބޭ މިއަދު ހިތުގައިވާ ހަމަހިމޭން ދުއްވާލީ ހިތްވަރެވެ.
ހިތާމައާއި ހިތްދަތިކަމާ ދުވަސް ގުޅިގެން ހިތްވަރުދީ ފުރިހަމަ
އަހަރެމެންގެ ހިތްވަރުގެ ދަރިންގެ ކުރިމަގު ހިނގައިފި ތަކެއްޗެވެ.
ކަލޭގެ ހަމައެކަނި ލޯބި ފާހަގަކުރަނީ ސަބަބުން ނުވާނެ މާނައިން
ކަލޭމެން ހަދާނެ ގޮތް ފާހަގަކުރެވިގެންދާނެއެވެ. ކަމެއް ހިތްވަރު
ހަދައިގަތީ ހިތުގައިވާ ފަރުވާއިން ސަލާމަތްވުމަށް ހިތްވަރުދީފައިވާނެއެވެ.

ދެރަކަމުގައި އަހަރެން ބުނާ ފަހުން ބިރުގަންނަ ނުރައްކަލުން ދ
ބުނެދޭނީ ހިތްވަރުދިނުން އަބަދުވެސް ކަލޭގެ " ބާރަކަށް" ވެދާނެއެވެ. ■

ތުއްތުކުއްޖެއްގެ ހިނިތުންވުން

ތުއްތުކުއްޖެއްގެ ތުންފަތްމަތީން ފުންނިދުމުގައި ފެނިލާ ހިނިތުންވުން އުފެދުނީ
ކޮންތާކުން ހެއްދެވޭ؟ އެނގޭތަ؟ ވަރަށް ބާރަށް އަޑުއެވެ...... ހިތްވެ ހަނދުމަތިން ފަޅިވި
ފިނިފެނުގެ އަލިގެ ތަރިކަތަކުން، ހަރުފު ދޫނުލާ ވިލާތަކެއްގައި ބައިވިއެވެ. އެތަނުގެ
ކުއްޖާގެ ތުންފަތްމަތީން ފެނުނު ހިނިތުންވުން އަލަށް އުފަންވީ ހުރިހާ ބާރަކަށްވެއެވެ...
ފެށުނު ހިނގާ ބޮޑުވާވާ ހަނދުތަކާ ހަމަލާތަކާ ބާރަކަށެވެ.
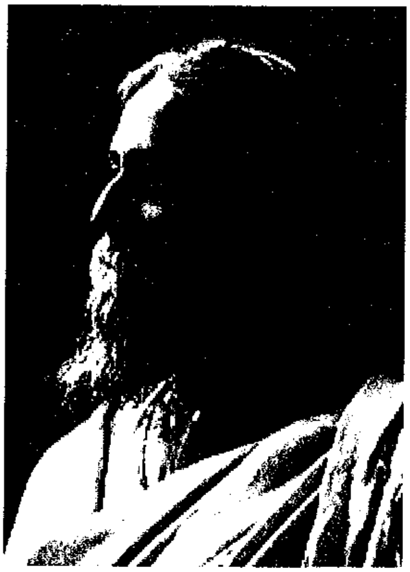
-ރަބީންދުރަ ނާތު ޓާގޯރު- .